

ЛАТИНІЗМИ У ТВОРАХ ХУДОЖНЬОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Хоча латина вважається мертвою мовою, багато авторів й досі використовують її у своїх творах. Українські та зарубіжні письменники застосовують латинську і це дає можливість урізноманітнити їхню творчість. Саме використання латинізмів допомагає зацікавити читача, робить твір оригінальним, неповторним.

Класики української літератури достатньо часто вживали латинізми в заголовках творів. Варто зазначити, що найчастіше в назвах представлені іменники, поєднання іменників з прийменниками або прикметниками, рідше – сталі фрази та дієслівні поєднання. Так, Григорій Сковорода, щоб висловити головну ідею поезії (свобода як найвища людська цінність), використовує латинську назву «*De Libertate*», утворену поєднанням прийменника з іменником, що означає «*Про свободу*».

Леся Українка також давала назви творам латинською мовою. Найвідомішою поезією, у заголовку якої відобразилося життєве кредо авторки, є «*Contra spem spero!*»: дослівно «*Сподіваюся проти надії!*». Сама ж Леся Українка перекладає фразу: «*Без надії сподіваюсь!*». Вислів утворений за аналогією із виразом Овідія: «*Dum spiro, spero*» (лат. «*Поки дихаю, сподіваюся*»).

Назви творів Ольги Кобилянської «*Valse melancholique*» (лат. «*Меланхолійний вальс*») та «*Impromptu phantasie*» (лат. «*Імпровізована фантазія*») звучать неповторно й оригінально. Вони утворені поєднаннями прикметника з іменником. Цікаво, що ці назви також належать музичним п'єсам Фредеріка Шопена. Неймовірна схвильованість та багатогранність обох композицій дозволяє передати особливий настрій у кіно. Саме тому ці музичні твори часто можна почути в різноманітних кінострічках.

Михайло Коцюбинський використав назву «*Intermezzo*» як влучну для філософських роздумів про життя людини. Ця назва не точно передається латиною, але вона співзвучна й відповідає змісту слова «*intermessum*», що означає «*перерва*». Також *intermezzo* – це музична п'єса, яка розташовується між двома іншими номерами, що відрізняється від них за характером і настроєм. Вона може бути невеликою самостійною інструментальною п'єсою вільної форми. Інколи так називається невеликий самостійний епізод в опері. Ця п'єса існує, щоб глядачі могли відпочити від довгих серйозних вистав, тобто влаштували собі перерву.

Сучасні автори також досить активно використовують латинізми, особливо це стосується творів фантастичного або наукового змісту. Цікаво, що найчастіше власні імена персонажів творів утворені латинськими прикметниками, рідше іменниками, які зазвичай характеризують своїх носіїв за зовнішнім виглядом, характером, професійною діяльністю.

Так, Клайв Стейплз у серії книг «Хроніки Нарнії» назвав персонажа *Pulverulentus Siccus* – Порошний Сухий. Найімовірніше, це ім'я пов'язане з віком персонажа.

Відома трилогією «Голодні ігри» Сюзанна Коллінз назвала одну з героїнь латинським *Saggitaria* – це означає знак зодіаку і перекладається як «стрілець». Дівчина, яка носить це ім'я, є дуже хорошим лучником. Напевно, саме її заняття стало основою для вибору імені.

Джоан Роулінг у серії книг про Гаррі Поттера використовує латинізми в іменах персонажів, вказуючи їхнє основне заняття, покликання, зовнішність чи навіть майбутнє.

Так, ім'я героя *Albus Dambledore* утворене латинським прикметником «*albus*» (білий). Це персонаж, який до кінця твору залишається світлою, чистою, а, інакше кажучи, «білою» людиною, або ж може бути все набагато простіше: і це позначає поважний вік (сивину) цього персонажа.

Severus Snape – ім'я персонажа утворене від лат. «*severus*», що означає «суворий» – це учитель, який найбільш суворо та з обережністю ставився до учнів.

Ім'я *Remus Lupin* утворено від латинського прикметника «*lupin*» (вовчий), що походить від «*lupus*» – вовк. Не дивно, що цей персонаж є носієм такої власного назви, адже Ремус – небезпечний перевертень, що змушений пити спеціальне зілля, щоб не нашкодити друзям та близьким.

Ім'я *Draco Melfoy* утворене за допомогою латинізації іменника: у перекладі «*draco*» позначає «дракон або змія». Це можна пояснити навчанням героя на факультеті Слизерин, символом якого змія. Прізвище *Melfoy* походить від латинського «*maleficus*» – «вередливий, злодій», яким він і був протягом усього твору.

Отже, українські та зарубіжні письменники досить часто використовують латинізми як у назвах творів, так і для підкреслення певних якостей персонажів власними іменами. Тому латинську мову навряд чи можна назвати мертвою, адже вона представлена у різних видах мистецтва, науці, класичній і сучасній літературі. Це мова, яка об'єднує народи, культури, професії.